

The Prohibition, and the Problem

1. Talmud, Gittin 88b

היה ר"ט אומר כל מקום שאתה מוצא אגוריות של עובדי כוכבים אע"פ שדיניהם כדיני ישראל אי אתה רשאי להיזקק להם שנאמר +שמות כ"א+ ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם לפניהם ולא לפני עובדי כוכבים...

Rabbi Tarfon would say: Wherever you find the courts of idolaters, you may not resort to them even should their decisions match those of Israel. It is written, "These are the judgments you shall place before them" – before them and not before idolaters...

2. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Laws of Courts 26:7

כל הדין בדייני עכו"ם ובערכאות שלהן אע"פ שהיו דיניהם כדיני ישראל הרי זה רשע וכאילו חרף וגדף והרים יד בתורת משה רבינו שנאמר... היתה יד העכו"ם תקיפה ובעל דינו אלם ואינו יכול להוציא ממנו בדייני ישראל יתבענו לדייני ישראל תחלה, אם לא רצה לבא נוטל רשות מבית דין ומצייל בדייני עכו"ם מיד בעל דינו

One who litigates before idolatrous judges and in their courts is wicked, even should their decisions match those of Israel. It is as though he had blasphemed and raised a hand against the Torah of Moshe our master... Where the hand of idolaters is stronger and one's opponent is powerful, such that he cannot claim from the opponent in Jewish courts, then he should claim from him before Jewish judges first. Should he refuse to come, one could then seek permission from the Jewish court and rescue his property from the opponent in the laws of the idolaters.

3. Ramban (13th century Spain) to Shemot 21:1

ואף על פי שהזכירו חכמים שתי הכתות האלה כאחת, יש הפרש ביניהם, שאם רצו שני בעלי הדין לבא לפני ההדיוט שבישראל מותר הוא, ובדקבלום עילויהו דינו דין, אבל לפני הגוים אסורין הם לבא לפניו שידון להם בדיניהם לעולם

Although the sages mentioned regular people and idolaters as one [regarding disqualification as judges], there is a difference: Should the two litigants want to come before a regular Jew, this would be permitted; where they accept him, his verdict stands. However, they may never come before idolaters to judge according to their laws.

4. Talmud, Sanhedrin 56b

ויצו אלו הדיינים וכן הוא אומר...

"And Gd instructed Adam" – This refers to civil law, as it is also written...

5. Talmud, Bava Kama 113a

אמר שמואל: דינא דמלכותא דינא

Samuel said: The law of the kingdom is the law.

Three Ideas

6. Rashi to Shemot 21:1

אל תביאהו בערכאות שלהם, שהמביא דיני ישראל לפני גוים מחלל את השם ומיקר שם עבודה זרה להחשיבה

Do not bring it before their courts, for one who brings Jewish litigation before non-Jews desecrates the Name and honours idolatry, treating it as important.

7. Rabbi Shlomo ibn Aderet (Rashba, 13th century Spain) 6:254

ללמוד מזה לילך בדרכי הגויים ומשפטיהם ח"ו לעם קדוש לנהוג ככה... וכ"ש אם עתה יוסיפו לחטא לעקור נחלת האב על הבנים, וסומך על משענת קנה הרצוץ הזה! ועושה אלה מפיל חומות התורה ועוקר שרש וענף והתורה מידו תבקש ומרבה הוננו בזה בפועל כפיו נוקש. ואומר אני שכל הסומך בזה לומר שמותר משום דינא דמלכותא טועה וגזלן הוא...

ובכלל עוקר כל דיני התורה השלמה ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחברו לנו רבי ואחריו רבינא ורב אשי ילמדו את בניהם דיני הגויים ויבנו להם במות טלואות בבית מדרסי הגויים חלילה לא תהיה כזאת בישראל ח"ו שמא תחגור התורה עליה שק

To deduce from this [principle of obeying government legislation] to follow the ways of the nations and their laws – Gd forbid that this holy nation act thus! All the more so if they will now increase their sin, uprooting the portion of a father upon his children, depending upon this fragile reed! One who does this tears down the walls of the Torah and

uproots root and branch, and the Torah will demand recompense from his hand. One who increases his wealth thus will stumble in his own deeds. And I say that any who rely on saying that this is permitted because we must obey the law of the land is mistaken and a thief...

He uproots all of the laws of the complete Torah. Why would we need the sacred texts which Rebbe, and then Ravina and Rav Ashi, composed for us? Let them teach their children the laws of the nations, and build for them patchwork altars in the madrassas of the nations! Gd-forbid, let there not be such in Israel, lest the Torah wear sackcloth...

8. Talmud, Shabbat 10a

כל דיין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית

A judge who judges truthfully, even for a moment, is considered by Scripture as a partner of Gd in creation.

9. Talmud, Sanhedrin 7a

כל דיין שדן דין אמת לאמיתו משרה שכנה בישראל שנאמר... וכל דיין שאינו דן דין אמת לאמיתו גורם לשכנה שתסתלק מישראל...

A judge who judges truthfully causes Gd to be manifest in Israel, as it is written... And a judge who does not judge truthfully causes Gd to leave Israel, as it is written...

10. Rabbi Avraham Yeshayah Karelitz (Chazon Ish, 20th century Israel), Sanhedrin 15:4

ואף על גב דליכא ביניהם דיין שידין עפ"י משפטי התורה ומוכרחים להמנות בעל שכל לפי מוסרי האדם, אינם רשאים לקבל עליהם חקי עמים או לחוקק חוקים, שהשופט כל דין שלפניו הנראה אליו זהו בכלל פשרה, ואין ניכר הדבר שעזבו מקור מים חיים לחצוב בורות נשברים אבל אם יסכימו על חקים הרי הם מחללים את התורה ועל זה נאמר אשר תשים לפניהם ולא לפני הדייטות.

Even though they have no judge to adjudicate via Torah law, and they need to appoint a wise person to follow human ethics, they may not accept the laws of the nations or to establish laws. One who judges every case that comes before him as it appears to him, is carrying out what is recognized as compromise, and it does not appear that they have left the source of living water to excavate broken cisterns. But if they settle on laws, they desecrate Torah, and regarding this it is said, "Which you will place before them" – and not before laypeople.

Rashba's History Lesson

11. Decree of Rabbeinu Tam's court (12th century Western Europe), Responsa of Maharam meiRotenberg 3:78

ונמנינו וגזרנו ונידינו והחרמנו על כל איש ואשה קרובים ורחוקים, אשר יביא את חבירו בדיני גוים (עע"ז) או יכופנו על ידי גוים (עע"ז) הן שר הן הדייט הן מושל הן סרדייט, אם לא מדעת שניהם ובפני עדים כשירים...

And we voted and decreed and excommunicated and banned any man or woman, near or far, who brings another to the laws of the nations (idolaters), or compels via the nations (idolaters), whether noble or citizen, ruler or officer, other than with their mutual agreement and kosher witnesses...

12. Rabbi Binyamin ben Matityahu (16th century Greece), Binyamin Zeev 282

אמרתי במקום כזה לא יפה השתיקה ממה שראיתי ואזני שמעו מקשר של רשעי' ששה אנשים אבות מלאכ' חוץ מתולדותיהן נתאספו והלכו אצל שופט העיר והוציאו צווי ממנו שלא יוכל שום חכם רב וממונה מישראל לדון דין תורה הן בדיני ממונות הן בדיני נשים הן בדיני חרמות ושמחות אם לא ברשות השופט האם אין שופטים בישראל מדוע רשעי' עמינו מתנשאים ללכת אחר שרירות לבם הרע...

I said that in such a place silence is inappropriate, from what I saw and my ears heard of the band of wicked people, six people of the leaders of the work, aside from their descendants, who gathered and went to the municipal judge and produced a decree from him that no sage, Rabbi or appointee of Israel may judge Torah law – whether on financial matters, marriage and divorce, or bans and excommunications, other than with the judge's permission. Are there no judges in Israel? Why do the wicked of our nation elevate themselves, to follow their evil whims...

13. Rabbi Shlomo ibn Aderet (Rashba, 13th century Spain) 2:290

שאלת: הודיעני מה שאמרו 'כל המעמיד דיין שאינו הגון כאלו נוטע אשרה', כיצד נעשה בעיירות שאין שם מי שיודע אפילו אות אחת, ואנו צריכין להעמידן לדון ולפשר על כרחן של בעל דבר. ואם לא נעמיד נמצאו הולכין לערכאות של נכרים...

You asked: Tell me, when it says, "Anyone who appoints an improper judge is as though he plants an *asheirah*," what should we do in cities where there are none who know so much as one letter, and we need to appoint them to judge and arbitrate against the will of the litigant? If we do not appoint anyone, they will go to the courts of the non-Jews...

What if you are stuck?

14. Rabbeinu Asher (13th cent. Germany, 14th cent. Spain) to Bava Kama 8:17

"מנא הך מילתא דאמרי אינשי קרית לחברך ולא ענייך רמי גודא ושדי עילויה. דכתיב יען טהרתיך ולא טהרת [מטומאתך] לא תטהרי עוד." מכאן פסק רב פלטאי ז"ל ראובן שיש לו תביעה על שמעון ומסרב לבוא עמו לדין שרשאי להביאו לערכאות של נכרים כדי להוציא את שלו מתחת ידו

Bava Kama 92b: "What is the source for people's statement, 'If you summon your friend and he does not reply, knock down the wall atop him?' It is written [Yechezkel 24:13], 'Since I purified you and you were not purified [from your impurity], you will not be purified again.'"

This led Rav Paltai [Gaon] to rule, "Where Reuven claims from Shimon, and Shimon refuses to come with him to court, Reuven may bring him to non-Jewish courts to remove his own from Shimon's hand."

15. Rabbi Moshe ben Nachman (Ramban, 13th century Spain), Responsum 63

התר זה איני יודע גאונים הללו איני מכיר. אבל לזה אלם שלא רצה לבוא לב"ד אסור להביאו לפני גוים לדון אלא ב"ד של ישראל כותבין אדרכתא על נכסיו ואם הוצרך לכך לדון לפני גוים והם מורידין אותו למה שדנו לו דיני ישראל מותר. דבכי הא ליכא משום לפניהם ולא לפני גוים... חדא דדינא דמלכותא דינא, ועוד כדאמ' התם מאה פדני בפדנא לימחיה. וכיון דלא ציית וליכא תקנתא בדישראל כמציל מן הלסטים דמי

I do not know this leniency, and I do not recognize these authorities. Rather, where a powerful debtor does not want to go to a Jewish court, one may not bring him before non-Jews to judge unless a Jewish court first writes an authorization upon his assets. If necessary, one may then judge before non-Jews, and should they compel him to do as the Jewish judges decreed, one may collect it. In this case there is no "'before them' and not before non-Jews."... First, the law of the land is binding. Second, as the Talmud says there, "May he hit him one hundred blows with a handle." Since he does not listen and there is no remedy before Jews, it is like saving one's property from bandits.

16. Talmud, Bava Kama 27b

ההוא גרגותא דבי תרי דכל יומא הוה דלי חד מנייהו אתא חד קא דלי ביומא דלא דיליה א"ל יומא ידי הוה לא אשגח ביה שקל פנדא דמרא מחייה א"ל מאה פנדי בפנדא למחיה אפילו למ"ד לא עביד איניש דינא לנפשיה במקום פסידא עביד איניש דינא לנפשיה
There was a shared well, and each day one partner would draw from it. Once, one partner drew water on another's day; the other protested, "It is my day!" but he did not listen. The partner took a shovel handle and struck him.
The judge said, "May he hit him one hundred blows with a handle; even according to the view that one may not perform his own justice, in a case of loss one may perform his own justice."

17. Rabbi Chaim Benveniste (17th century Turkey), Knesset haGedolah to Beit Yosef Choshen Mishpat 14:28

איברא שראיתי להרא"ש ז"ל... ומדברים אלו נראה דאפילו מבלי נטילת רשות מב"ד רשאי להביאו לערכאות של כותים שלא כדבר רב שרירא גאון והרמב"ם והמרדכי ובעל התרומות ז"ל...
ואפשר דלהציל את שלו מתחת ידו לא בעי רשות ב"ד, אבל להתפרע ממנו ההוצאה בעי נטילת רשות ב"ד...
ואפשר עוד לומר דס"ל להרא"ש ולרבינו בעל הטורים ז"ל דלא בעינן רשות מב"ד אלא דוקא לאלם, מתרי טעמי: דלאלם לא מיקרי סירוב אלא כשמזמינו לדין ואינו רוצה לבא וזה הוא ע"י הזמנה מב"ד [שהוא בדרך כלל מסרב, ואין סירובו חשוב 'רציני' עד שיסרב להזמנה] ... או... שמא יבא הדבר לידי תקלה, ובוודאי שאם ב"ד יראו שאפשר לבא לידי תקלה לא יתנו לו רשות... וכן יש לדקדק מדברי רב פלטאי גאון ז"ל שלא הזכיר "אלם".

I saw in the Rosh... and from his words it appears that even without permission from a Jewish court, one may bring him to non-Jewish courts, unlike the position of Rav Sherira Gaon, Rambam, Mordechai, Baal haTerumot...

- Perhaps removing one's property from his hand does not require a court's permission, but claiming payment from him would require permission from a court...
- Or perhaps, Rosh and Tur believe that one needs permission from the court only when suing a powerful person, for two reasons: 1) His refusal is not called 'refusal' unless he is summoned to court and he does not wish to go, which is via court summons [since his normal conduct is intransigent, and he doesn't display serious intransigence unless he refuses a summons]... or 2) Lest this action cause a problem. If the court sees potential problems it certainly will not permit... And so one may deduce from Rav Paltai Gaon's omission of "powerful".

18. Rabbi Sherira Gaon (10th cent. Babylon), cited in Beit Yosef to Tur Choshen Mishpat 26:2

מי שחייבוהו בחוב או פקדון ואינם יכולים להוציא ממנו ויש ביניהם מקום בי דואר של גוים שאינו לוקח שוחד ומקבל עדות מישראל על חבירו יש רשות לזקנים ותלמידים שילכו לפני השופט ויעידו שזה חייב לזה ומצוה לעשות כן דאפילו נגזל גוי וגזלן ישראל עדים מעידים אצל השופט שאינו חומס ושופט... וכל המורד בדין מתרים בו תחלה התראה מפורסמת ואם אינו מקבל מעידין עליו וגובין ממנו בדיני גוים. ומנהג שלנו לעכב שלשה פעמים בבית הכנסת ואחר כך מתירין לו

Where X has been found liable for a debt or charge, and they cannot produce it from him, and there is a local non-Jewish court which does not accept bribes and which accepts Jewish testimony, the elders and students may testify before the judge that X owes Y. It is a mitzvah to do this. Even where the victim is not Jewish and the thief is Jewish, witnesses testify before a judge who is not wicked, and he judges the Jew... Where a Jew rebels against judgment, they first warn him publicly. Should he not accept it, then they would testify against him and collect from him in non-Jewish courts. Our practice is to announce it three times in the synagogue, and then permit this.

19. Rabbi David ibn Abi Zimra (15th-16th century Spain/Israel/Egypt), Shu"t Radvaz 1:172

שאלה: ראובן ושמעון נתעצמו בדין ובררו דיינים לדון ביניהם ובשבוע', ומתוך קושי הבעלי דינין לא יכלו לדון ביניהם, והדיין אשר בירר ראובן אמר לו 'לא יכולתי לדין את שמעון שהוא אדם קשה, לך לפני ערכאותיהם של עכו"ם' וכן עשה... תשובה: ראובן זה עבר על התורה... שאפילו נתנו לו רשות שניהם, לא היה לו לסמוך עליהם כיון שאינם בית דין קבוע שבעיר, שאם בררו אותם לדון או לפשר ביניהם לא בררו אותם לעבור על דברי תורה ועל הסכמת הקהלות.

Question: Reuven and Shimon fought over litigation. They chose judges to adjudicate, and swore to accept them. Because of the toughness of the litigants, the judges could not adjudicate, and Reuven's chosen judge said to him, "I cannot judge Shimon, for he is tough; go to the courts of the idolaters." And so he did...

Answer: Reuven violated the law of the Torah... For even had both judges permitted it, he should not have relied on them, as they are not the established municipal court. Choosing them to judge or arbitrate between them does not include choosing them to violate Torah or the agreement of the communities.

20. Rabbi Shalom Mordechai Schwadron (19th century Poland), Responsa of Maharsham 4:105

ומה ששאל אי אב"ד יחידי רשאי ליתן רשות לתבוע בערכאות את המסרב לבא לפניו לדין, לפענ"ד כיון דמבואר בתשו' ב"ה סי' קכ"א דבמדינתנו שמקבלין הרב לזמן קצוב הו"ל כקבלוהו בפ"י לדין ביחיד... ה"נ לענין נתינת רשות לילך בערכאות...

He asked whether a lone *av beit din* may permit summoning to secular court someone who is recalcitrant about going to *beit din*. In my humble opinion, since Bach 121 stated that in our lands, accepting a Rabbi for a defined period of time is like accepting explicitly that he will judge cases alone... it is true here, too, regarding permitting litigation in secular courts...

21. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19th-20th century Lithuania), Aruch haShulchan Choshen Mishpat 26:2

אם הבע"ד הוא אלם ואין יד ב"ד תקיפה להכריחו לבא לב"ד מחויב השני להתרותו מקודם לב"ד וכשתברר לב"ד שאין רצונו לילך נוטל השני רשות מב"ד ומציל בדיניהם המגיע לו ודווקא שהב"ד יודעים שהמסרב חייב לו ע"פ דין תורה כגון שיש לו שטר וכיוצא בזה אבל אם לא נתברר להם שחייב לו אין נותנים לו זה הרשות שידון שמה דשמא יציאו ממון שלא כדין אלא נותנים לו רשות שיפעול שיכריחו את המסרב לדון בב"ד ונראה שאם אין ביכולת לעשות כן ולהב"ד אינו מבורר הענין יכולים ב"ד לקבל טענות מן התובע ולקבל עדות ולברר מה שביכולתם לפי ראות עיניהם ואם יראה להם שהמסרב חייב להתובע אע"פ שא"א לידע ברור מצד אחד מ"מ כיון שהמסרב אין רצונו להשיב בב"ד כאשר עשה כן יעשה לו ושלם יהא חוטא נשכר נותנים רשות להתובע שידון עמו שמה...

Where the litigant is powerful and the court lacks the power to force him to court, the other party is obligated to warn him first before the court. When it becomes clear to the court that he does not wish to go, the other party takes the court's permission and saves what he is due in non-Jewish litigation.

However, this is only where the court knows that the refusing party owes him by Torah law, such as where he has a document. Where it is not clear to them that he owes, they do not give permission to litigate there, lest that court take his money illegally. Rather, they permit him to work with the non-Jewish court to compel the litigant to come to the Jewish court.

Where he cannot do this, and the case is not clear to the Jewish court, then the Jewish court may hear claims from the plaintiff, as well as testimony, and clarify as best they can according to what they see. If it appears to them that the refusing party owes the plaintiff, then although one cannot know with full clarity from one side's argument, still, since the refusing party does not wish to respond before the court, as he has done so shall be done to him, lest a sinner be rewarded. They permit the plaintiff to pursue judgment in non-Jewish courts...